

L'insomni d'hivern

"No tot el que podem sentir en el silenci de la nit és bonic o fàcil de comprendre, però cal poder estimar aquest món ferit i imperfecte."

Les reflexions d'un insomni hivernal obren el número 504 | Jessica Kantak Bailey, Unsplash

El primer número de l'any, el 504, comença en un aeroport i ens porta arreu del món, a través de cartes, llengües diferents i una família de bufons. Creuem el Mediterrani, però no hi manquen història i la cultura catalanes. La directora de *L'Avenç*, Simona ?krabec, observa la nit indòmita i n'estira una lliçó fonamental que sovint oblidem a l'editorial del mes de gener.

Quedar-se despert enmig d'una llarga nit d'hivern aporta una estranya lucidesa. Raymond Carver, en un dels poemes, celebra aquesta circumstància de no poder dormir. Llavors, en la quietud de la nit, es pot sentir com en el carrer del darrere, on mai no passa ningú, salten els salmons. No sabem, al Mediterrani, quin és el so precís d'aquest peix noble que remunta el riu fred, tan fred que es gelaria si no fos que el corrent és massa potent. No ens podem imaginar el so, ni els rius cabalosos ens són gaire familiars, però sí que podem entendre aquest símil tan bell. Tornar passada la mitja nit en algun vol pot produir aquesta mirada de serenitat nocturna: boira a la plana padana, un temporal de neu als Alps o alguna borrasca a l'arxipèlag britànic encara ens recorden que estem a mercè dels vents com els vells mariners. La gent que dorm pels racons d'un aeroport és una imatge que resumeix bé les contradiccions del nostre temps. Les àrees de chill out amb sofàs de disseny i tota mena de mobiliari cridaner i incòmode es converteixen en catres improvisats. Cargolats cadascú dins dels seus somnis, els nòmades d'un dia dormen tranquils. Als aeroports asiàtics, on les distàncies són més considerables, hi sales amb senzilles lliteres on és obligatori guardar silenci. Aquests espais oberts, i alhora tan quietes, són com un temple que subratlla la sensació que avui dia venerem la mobilitat incessant. La doctora Ma Thida, explica Carles Torner en aquest número, ha sobreviscut els anys d'empresonament perquè es

A

va entossudir a mantenir la vaga de fam fins que els carcellers no li van servir mangos amb els àpats. La formació mèdica li deïa que sense vitamines l'anèmia que patia seria irrecuperable. En aquells moments pesava com un infant de set o vuit anys, una dona adulta... Al món hi ha moltes coses que ens fan restar desperts enmig de la nit. A vegades, cal agafar-se temps per sentir aquella inquietud interna, el neguit per tot allò que està fora de lloc. Ara que ja ha arribat el mes de gener, i que ens acompanya el vell Janus de doble cara, que mira amb un rostre cap endavant i amb l'altre cap endarrere, ara és un moment propici per afinar l'oïda. Potser podem sentir que en aquell carrer del darrere es mou res? Potser algú que tanmateix aconsegueix remuntar el riu? Llancem ampolles de plàstic encara plenes d'aigua abans de pujar a un avió per foragitar la possibilitat d'un atac terrorista. La mesura potser en algun punt tenia sentit, però ara és un estrany ritual que estem forçats a perpetuar per no pensar, com ens diu Mahi Binebine, l'escriptor marroquí que entrevistem aquest mes, en quines són les causes reals dels desequilibris greus. Amb l'aigua que no ens emportem a la cabina, segur que no solucionarem cap problema agut, però aquest gest ens dona la sensació que obeïm, que fem el que toca, que som part del sistema, segurs i protegits. El punt en el qual es creuen les reflexions d'aquest primer número de l'any 2024 és la qüestió de la dignitat que és innegociable per a tothom. Des de l'obra de Daniel Gasol, comentada per Cristina Masanés, que es fixa en els marges de la societat, des de la reivindicació de la diversitat com a base per a la convivència de Carme Junyent, que ens presenta Pere Comellas, des del repàs del teatre actual de Martí Gallén, passant per l'anàlisi acurat de Joaquim Albareda d'aquella Catalunya d'abans de 1714 i també l'anàlisi de Valèria Gaillard de l'impacte de la gran cultura jueva europea fins a la vida de Monjalés que comenta Gustau Muñoz ?les reflexions d'aquest número insisteixen en aquest fet simple, obvi, però massa sovint negligit: no hi ha una vida indigne. Deixem-nos, doncs, endur per l'insomni d'hivern, per una quieta i serena escolta: no tot el que podem sentir en el silenci de la nit és bonic o fàcil de comprendre, però cal poder estimar aquest món ferit i imperfecte.